

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 177/2023-20

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Ľuboša Szigetiho, zo sudkyne Jany Laššákovej (sudkyňa spravodajkyňa) a sudcu Petra Molnára v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDACTED]

[REDACTED], proti postupu Krajského súdu v Banskej Bystrici v konaní vedenom pod sp. zn. 1 T 8/00 a jeho prípisu č. k. 1 T 8/00 z 28. februára 2023 v súvislosti s odmietnutím vyhotovenia fotokópií z trestného spisu takto

r o z h o d o l :

1. Žiadosti o ustanovenie právneho zástupcu v konaní pred Ústavným súdom Slovenskej republiky **nevyhovuje.**
2. Ústavnú sťažnosť **odmieta.**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľa a skutkový stav veci

1. Ústavnému súdu bola 24. marca 2023 doručená ústavná sťažnosť sťažovateľa vo veci namietaného porušenia čl. 1 ods. 1, čl. 2 ods. 2 a 3 a čl. 12 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), ako aj namietaného porušenia základných práv podľa čl. 16 ods. 2, čl. 46 ods. 1 a čl. 47 ods. 3 ústavy postupom Krajského súdu v Banskej Bystrici (ďalej len „krajský súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 1 T 8/00 (ďalej aj „napadnutý postup krajského súdu“) a jeho prípisom č. k. 1 T 8/00 z 28. februára 2023 v súvislosti s odmietnutím vyhotovenia fotokópií z trestného spisu (ďalej len „napadnutý prípis krajského súdu“).

2. Z obsahu ústavnej sťažnosti, jej príloh a zo zistení z vlastnej rozhodovacej činnosti ústavného súdu vyplýva, že v trestnej veci vedenej na krajskom súde pod sp. zn. 1 T 8/2000 bol sťažovateľ rozsudkom tohto súdu z 24. mája 2000 uznaný vinným z trestného činu vraždy podľa § 219 ods. 1,

ods. 2 písm. f) zákona č. 140/1961 Zb. Trestný zákon účinného v čase skutku, za čo mu bol uložený trest odňatia slobody v trvaní 23 rokov so zaradením do tretej nápravno-výchovnej skupiny a z výkonu tohto trestu bol sťažovateľ podmiennečne prepustený 28. júla 2016. Následne bol sťažovateľ rozsudkom Okresného súdu Banská Bystrica č. k. 5 Tk 2/2017 z 13. septembra 2017 uznaný vinným z obzvlášť závažného zločinu vraždy podľa § 145 ods. 1, ods. 3 písm. a) zákona č. 300/2005 Z. z. Trestný zákon v znení účinnom v čase skutku, za čo mu bol uložený trest odňatia slobody na doživotie.

2.1. Sťažovateľ podaním z 1. augusta 2022 požiadal krajský súd o preštudovanie trestného spisu vedeného na krajskom súde pod sp. zn. 1 T 8/00, ako aj o preštudovanie trestného spisu vedeného na krajskom súde pod sp. zn. 5 Ntok 2/2003, ktorý sa týkal rozhodovania krajského súdu o návrhu sťažovateľa na povolenie obnovy konania vedeného na krajskom súde pod sp. zn. 1 T 8/00.

2.2. Na základe žiadosti sťažovateľa z 1. augusta 2022 o preštudovanie trestného spisu vedeného na krajskom súde pod sp. zn. 1 T 8/00 krajský súd 24. augusta 2022 a následne 13. októbra 2022 prostredníctvom Okresného súdu Trenčín (ďalej len „okresný súd“) sprístupnil sťažovateľovi tento trestný spis na preštudovanie. Ústavnou sťažnosťou doručenu ústavnému súdu 8. septembra 2022 vedenou na ústavnom súde pod sp. zn. IV. ÚS 14/2023 sťažovateľ namietal porušenie jeho tam označených práv postupom krajského súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 1T 8/00 pri vybavovaní jeho žiadosti z 1. augusta 2022 o nahliadnutie do trestného spisu. Ústavný súd túto ústavnú sťažnosť odmietol uznesením č. k. IV. ÚS 14/2023 z 10. januára 2023 ako zjavne neopodstatnenú.

2.3. Sťažovateľ 13. októbra 2022 prostredníctvom úradného záznamu okresného súdu požiadal krajský súd o vyhotovenie fotokópií 70 kusov fotografií, ktoré sú súčasťou trestného spisu vedeného krajským súdom pod sp. zn. 1 T 8/00.

2.4. Krajský súd listom zo 16. novembra 2022 sťažovateľovi oznámil, že vyhotoviť fotokópie požadovaných fotografií je možné len v počte 54 kusov, pretože na ostatných fotografiách je poškodená nahá a tieto sa nebudú „vzhľadom na vyjadrenie vedúceho SPa KČ ústavu Ilava“ vyhotovovať. V prípade, ak sťažovateľ mal záujem o vyhotovenie kópií iných fotografií v počte 54 kusov z fotoalbumu, bol inštruovaný, aby túto skutočnosť oznámil krajskému súdu.

2.5. Sťažovateľ 29. novembra 2022 opätovne požiadal krajský súd o vyhotovenie všetkých 70 kusov fotokópií fotografií, odôvodňujúc túto požiadavku poukazom na § 69 ods. 1 Trestného poriadku, ktorý mu zaručuje právo na vyhotovenie kópie celého trestného spisu. Vyjadrenie „vedúceho SPa KČ ústavu Ilava“ považoval za irelevantné a v rozpore s jeho právom na súdnu a inú právnu ochranu.

2.6. Listom z 9. decembra 2022 krajský súd sťažovateľovi oznámil, že požiadal „vedúceho SPKČ ústavu na výkon trestu“ o oznámenie, či je možné vyhovieť žiadosti v plnom rozsahu a, vychádzajúc z jeho písomného stanoviska zo 14. novembra 2022, ktorým dôrazne neodporúčal sprístupniť fotografie, na ktorých je obeť nahá, sťažovateľovi fotokópie z fotoalbumu v počte 16 kusov fotografií nezaslal.

2.7. Ústavnou sťažnosťou doručenu ústavnému súdu 23. decembra 2022 vedenou na ústavnom súde pod sp. zn. I. ÚS 91/2023 sťažovateľ namietal porušenie jeho tam označených práv postupom krajského súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 1T 8/00 a jeho oznámeniami zo 16. novembra 2022 a z 9. decembra 2022 v súvislosti s odmietnutím vyhotovenia fotokópií 16 kusov fotografií

z trestného spisu. Ústavný súd túto ústavnú sťažnosť odmietol uznesením č. k. I. ÚS 91/2023 z 9. februára 2023 ako zjavne neopodstatnenú.

2.8. Dňa 23. decembra 2022 boli sťažovateľovi doručené ním vyžiadané fotokópie 54 fotografií z trestného spisu (s výnimkou fotokópií 16 kusov fotografií, ktoré krajský súd odmietol vyhotoviť).

2.9. Sťažnosťou z 2. januára 2023 adresovanou krajskému súdu sťažovateľ „reklamoval“, že fotokópie fotografií, ktorému mu boli zaslané krajským súdom, boli mechanicky poškodené v dôsledku, že osem kusov papiera formátu A4, na ktorých boli predmetné fotokópie fotografií vyhotovené, bolo mnohonásobne preložených a následne vtlačených do malej obálky formátu C6.

2.10. Prípisom z 9. januára 2023, ktorý bol sťažovateľovi spolu s prílohami doručený 12. januára 2023, krajský súd uznal dôvodnosť sťažovateľovej sťažnosti z 2. januára 2023 a sťažovateľovi zaslal nové vyhotovenia fotokópií 54 fotografií z trestného spisu v obálke formátu A4.

2.11. Na základe žiadosti sťažovateľa z 1. augusta 2022 o preštudovanie trestného spisu vedeného na krajskom súde pod sp. zn. 5 Ntok 2/2003, v rámci ktorého krajský súd rozhodoval o návrhu sťažovateľa na povolenie obnovy konania vedeného na krajskom súde pod sp. zn. 1 T 8/00, krajský súd 13. januára 2023 prostredníctvom okresného súdu sprístupnil sťažovateľovi trestný spis vo veci sp. zn. 5 Ntok 2/2003 na preštudovanie.

2.12. Podaním z 23. januára 2023 adresovaným krajskému súdu sťažovateľ „reklamoval“, že nové vyhotovenia fotografií, ktoré mu boli doručené 12. januára 2023 sú v zlej, resp. nevyhovujúcej kvalite, keďže po stranách sú tiahle škvrny a šmuhy v červenej a modrej farbe, a preto sú tieto fotokópie fotografií v neprirodzených farbách s prevládajúcou červenou a modrou farbou. Sťažovateľ zároveň krajský súd požiadal, aby mu z trestného spisu vedeného na krajskom súde pod sp. zn. 1 T 8/00 boli vyhotovené fotokópie fotodokumentácie z miesta činu (č. l. 28 – č. l. 34), ako aj fotokópie č. l. 68 a č. l. 69 z trestného spisu vedeného na krajskom súde pod sp. zn. 5 Ntok 2/2003.

2.13. Na podanie sťažovateľa z 23. januára 2023 reagoval krajský súd napadnutým prípisom z 28. februára 2023, ktorým sťažovateľovi oznámil, že kvalita fotografií je na požadovanej úrovni a krajský súd nebude ďalšie fotokópie vyhotovovať. Zároveň sťažovateľovi oznámil, že trestná vec je právoplatne skončená, takže krajský súd nebude vyhotovovať ani ďalšie sťažovateľom požadované materiály, pokiaľ na to nebude dôvod (obnova konania, dovolanie).

II.

Argumentácia sťažovateľa

3. Sťažovateľ v ústavnej sťažnosti v podstatnom namieta porušenie základného práva na súdnu a inú právnu ochranu, ako aj porušenie zákazu ponížujúceho zaobchádzania krajským súdom, a to tým, že krajský súd vyhotovil sťažovateľom vyžiadané fotokópie fotografií v nevyhovujúcej kvalite, resp. tým, že nevyhotovil fotokópie ďalších sťažovateľom požadovaných materiálov. Napadnutý postup a prípis krajského súdu sú podľa názoru sťažovateľa v rozpore s § 69 ods. 1 Trestného poriadku. Sťažovateľ v tejto súvislosti taktiež namieta, že kým krajský súd najprv vyhotovil fotokópie fotografií zo súdneho spisu aj bez toho, aby sťažovateľ svoju žiadosť o vyhotovenie fotokópií musel odôvodniť, tak napadnutým prípisom z 28. februára 2023 mu

oznámil, že nebude vyhotovovať ďalšie sťažovateľom požadované materiály, pokiaľ na to nebude dôvod (obnova konania, dovolanie). Podľa názoru sťažovateľa napadnutým postupom krajského súdu zároveň dochádza aj k porušeniu jeho práva na rovnosť, keďže krajský súd iným osobám vyhotovuje kvalitné fotokópie na požadovanej úrovni.

4. Na základe uvedeného sťažovateľ navrhol, aby ústavný súd nálezom vyslovil porušenie označených ustanovení ústavy, ako aj označených základných práv sťažovateľa napadnutým postupom a prípisom krajského súdu, zakázal krajskému súdu pokračovať v porušovaní základných práv sťažovateľa a priznal mu primerané finančné zadosťučinenie v sume 3 000 eur.

5. Sťažovateľ zároveň ústavný súd požiadal o ustanovenie právneho zástupcu v konaní pred ústavným súdom.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

6. Podstatou ústavnej sťažnosti je namietané porušenie označených ustanovení ústavy a označených základných práv sťažovateľa napadnutým postupom a prípisom krajského súdu. Podľa názoru sťažovateľa k porušeniu označených práv malo dôjsť tým, že ním vyžiadané fotokópie fotografií zo súdneho spisu boli krajským súdom vyhotovené v nevyhovujúcej kvalite, resp. tým, že krajský súd nevyhotovil fotokópie ďalších sťažovateľom požadovaných materiálov.

7. Ústavný súd ústavnú sťažnosť predbežne prerokoval na neverejnom zasadnutí senátu ústavného súdu podľa § 56 ods. 1 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“).

8. Ústavný súd na predbežnom prerokovaní preskúmal, či ústavná sťažnosť obsahuje všeobecné náležitosti podania (§ 39 zákona o ústavnom súde), všeobecné náležitosti návrhu na začatie konania (§ 43 zákona o ústavnom súde) a osobitné náležitosti ústavnej sťažnosti (§ 123, § 124 a § 132 ods. 1 a 2 zákona o ústavnom súde) a či nie sú dané dôvody na jej odmietnutie podľa § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

9. Napriek absencii právneho zastúpenia sťažovateľa a z toho vyplývajúcich viacerých nedostatkov niektorých zákonom ustanovených náležitostí ústavnej sťažnosti ústavný súd nepovažoval za potrebné vyzývať sťažovateľa na doplnenie jeho podania, vyhodnotiac ho za obsahovo natolko zrozumiteľné, že umožňuje realizovať ústavný prieskum.

10. V rámci predbežného prerokovania s prihliadnutím na sťažovateľom formulované argumenty ústavný súd dospel k záveru, že ústavnú sťažnosť je potrebné odmietnuť ako zjavne neopodstatnenú podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde.

III.1. K namietanému porušeniu základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy:

11. Z § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde vyplýva, že úlohou ústavného súdu pri predbežnom prerokovaní ústavnej sťažnosti je tiež posúdiť, či táto nie je zjavne neopodstatnená. O zjavnej neopodstatnenosti ústavnej sťažnosti možno hovoriť vtedy, keď namietaným postupom alebo namietaným rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok príčinnej súvislosti medzi označeným postupom alebo rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci a základným právom alebo slobodou, ktorých porušenie sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť preto možno považovať takú, pri ktorej predbežnom prerokovaní ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, ktorej realnosť by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie.

12. Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

13. Ústavný súd vo svojej konštantnej judikatúre opakovane uvádza, že obsahom základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy je umožniť každému reálny prístup k súdu, pričom tomuto základnému právu zodpovedá povinnosť súdu o veci konať a rozhodnúť (napr. II. ÚS 88/01, III. ÚS 362/04), ako aj zabezpečiť konkrétne procesné garancie v súdnom konaní. K porušeniu tohto základného práva by mohlo dôjsť predovšetkým, ak by bola komukolvek odmietnutá možnosť domáhať sa svojho práva na nezávislom a nestrannom súde, teda pokiaľ by súd odmietol konať a rozhodovať o podanom návrhu fyzickej osoby alebo právnickej osoby (II. ÚS 216/06).

13.1. Ústavný súd pripomína, že čl. 46 ods. 1 ústavy je primárnym východiskom pre zákonom upravené konanie súdov a iných orgánov Slovenskej republiky príslušných na poskytovanie právnej ochrany ústavou garantovanej v siedmom oddiele druhej hlavy ústavy (čl. 46 až 50 ústavy). V súvislosti so základným právom podľa čl. 46 ods. 1 ústavy treba mať zároveň na zreteli aj čl. 46 ods. 4 ústavy, podľa ktorého podmienky a podrobnosti o súdnej ochrane ustanoví zákon, resp. čl. 51 ods. 1 ústavy, podľa ktorého sa možno domáhať práv uvedených okrem iného v čl. 46 ústavy len v medziach zákonov, ktoré toto ustanovenie vykonávajú (I. ÚS 56/01).

14. Sťažovateľ namieta porušenie základného práva na súdnu a inú právnu ochranu tým, že ním vyžiadané fotokópie fotografií zo súdneho spisu boli krajským súdom vyhotovené v nevyhovujúcej kvalite, resp. tým, že krajský súd nevyhotovil fotokópie ďalších sťažovateľom požadovaných materiálov.

15. Z obsahu ústavnej sťažnosti, jej príloh, ako aj vlastnej rozhodovacej činnosti ústavného súdu o predchádzajúcich ústavných sťažnostiach sťažovateľa (IV. ÚS 14/2023, I. ÚS 91/2023) ústavný súd zistil, že na základe žiadosti sťažovateľa z 1. augusta 2022 o preštudovanie trestných spisov vedených na krajskom súde pod sp. zn. 1 T 8/00 a pod sp. zn. 5 Ntok 2/2003 krajský súd 24. augusta 2022 a následne 13. októbra 2022 prostredníctvom okresného súdu sprístupnil sťažovateľovi na preštudovanie trestný spis vo veci sp. zn. 1 T 8/00, resp. krajský súd

13. januára 2023 prostredníctvom okresného súdu sprístupnil sťažovateľovi na preštudovanie trestný spis vo veci sp. zn. 5 Ntok 2/2003.

15.1. Vychádzajúc z takto zistených okolností, ústavný súd vo vzťahu k aktuálne preskúmvanej ústavnej sťažnosti konštatuje, že neexistuje žiaden dôvod, ktorý by spochybňoval skutočnosť, že sa sťažovateľ s obsahom trestných spisov vedených krajským súdom pod sp. zn. 1 T 8/00 a pod sp. zn. 5 Ntok 2/2003 riadne oboznámil (pričom mu krajský súd navyše na jeho žiadosť poskytol aj fotokópie 54 fotografií zo spisu vo veci sp. zn. 1 T 8/00), a teda došlo v primeranom rozsahu k praktickej realizácii práva sťažovateľa vyplývajúceho z § 69 ods. 1 Trestného poriadku. Sťažovateľ nijakým, nie to ešte právne relevantným spôsobom nepreukázal, že by mu ním tvrdená nevyhovujúca kvalita vyhotovených fotokópií, resp. absencia jeho dispozície s fyzicky vyhotovenými fotokópiami z trestných spisov akýmkoľvek spôsobom bránila v uplatňovaní jeho práv v akomkoľvek, hoci aj ešte len v zamýšľanom, „procesnom“ postupe (podanie návrhu na povolenie obnovy konania; m. m. I. ÚS 91/2023).

15.2. Nadväzujúc na uvedené, ústavný súd poukazuje, že už v rámci uznesenia č. k. I. ÚS 91/2023 z 9. februára 2023, ktorým rozhodoval o predchádzajúcej ústavnej sťažnosti sťažovateľa, neakceptoval jeho názor, že má bezvýhradné a bezpodmienečné právo na fotokópie fotografií z trestného spisu, a to aj v prípade, keď bolo trestné konanie právoplatne skončené pred 22 rokmi. V zmysle judikatúry ústavného súdu účelom práva nazerať do spisu (a s tým spojeného práva na kópie spisu) je poskytnutie príležitosti oboznámiť sa so všetkými skutočnosťami podstatnými pre rozhodnutie vo veci, a tým aj v plnej miere predložiť príslušnému súdu vlastnú argumentáciu v záujme ochrany vlastných práv (pozri napr. III. ÚS 163/03). Z uvedeného názoru je zjavné, že toto právo nie je samoúčelné, ale predstavuje istý prostriedok k dosiahnutiu sledovaného cieľa, ktorý však sťažovateľ v danej veci v konaní pred ústavným súdom nijako neosvedčil. Tým menej bola argumentácia sťažovateľa spôsobilou presvedčiť ústavný súd o takom významnom neprípustnom zásahu krajského súdu do jeho základného práva na súdnu a inú právnu ochranu, ktorý by opodstatňoval nevyhnutnosť intervencie ústavného súdu z hľadiska požadovanej ústavnoprávnej ochrany, zvlášť ak právo sťažovateľa na nahliadnutie (nazretie) do príslušného trestného spisu krajského súdu bolo evidentne v plnom rozsahu realizované v podobe predloženia mu kompletného trestného spisu na tento účel.

16. Umožnením nahliadnutia do súdnych spisov vedených krajským súdom pod sp. zn. 1 T 8/00 a pod sp. zn. 5 Ntok 2/2003 (a navyše aj vyhotovením 54 kusov fotokópií fotografií zo súdneho spisu sp. zn. 1 T 8/00) krajský súd zabezpečil požiadavky sťažovateľa v rozsahu ústavne konformnej interpretácie § 69 Trestného poriadku vo vzťahu k predmetnej situácii a účelu nahliadnutia do spisu (podanie návrhu na obnovu konania), a tak eliminoval akékoľvek možné porušenie sťažovateľových práv (m. m. IV. ÚS 14/2023).

17. Ústavný súd v rámci predbežného prerokovania s prihliadnutím na sťažovateľom formulované argumenty preto dospel k záveru, že ústavnú sťažnosť je potrebné v tejto časti odmietnuť ako zjavne neopodstatnenú podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde (bod 2 výroku tohto uznesenia).

18. Nad rámec už uvedeného vo vzťahu ku skutočnosti, že sťažovateľ namieta vyhotovenie ním vyžiadaných fotokópií fotografií v nevyhovujúcej kvalite, resp. nevyhotovenie fotokópií ďalších sťažovateľom požadovaných materiálov v súvislosti so zamýšľaným budúcim podaním návrhu na obnovu konania, ústavný súd poukazuje, že v zmysle § 394 ods. 1 Trestného poriadku obnova konania, ktoré sa skončilo právoplatným rozsudkom alebo právoplatným trestným rozkazom, sa povolí, ak vyjdú najavo nové skutočnosti alebo dôkazy súdu skôr neznáme, ktoré by mohli same osebe alebo v spojení so skutočnosťami a s dôkazmi skôr známymi odôvodniť iné rozhodnutie o vine alebo vzhľadom na ktoré by pôvodne uložený trest bol v zrejmom nepomere k závažnosti činu alebo k pomerom páchatel'a, alebo uložený druh trestu by bol v zrejmom rozpore s účelom trestu, alebo vzhľadom na ktoré upustenie od potrestania alebo upustenie od uloženia súhrnného trestu by bolo v zrejmom nepomere k závažnosti činu alebo k pomerom páchatel'a, alebo by bolo v zrejmom rozpore s účelom trestu.

18.1. V tejto súvislosti ústavný súd pripomína, že za nové skutočnosti nemožno považovať skutočnosti, ktoré sú zistiteľné z obsahu spisov, a to aj v tom prípade, keď sa s nimi súd nevyrovnal alebo ich prehliadol, prípadne zle vyhodnotil (pozri uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky č. k. 8 Tz 201/95 z 18. januára 1996, R 6/1997). Dôkazy skôr neznáme sú dôkazy, ktoré v pôvodnom konaní neboli obsiahnuté v spise, neboli uplatnené niektorou procesnou stranou alebo ktoré neboli vykonané (VANTUCH, P. *Trestní řízení z pohledu obhajoby*. 1. vydání. Praha : C. H. Beck, 2014, s. 953.).

III.2. K namietanému porušeniu základného práva podľa čl. 47 ods. 3 ústavy v spojení s čl. 12 ods. 1 ústavy:

19. Pokiaľ ide o namietané porušenie základného práva sťažovateľ'a podľa čl. 47 ods. 3 ústavy v spojení s čl. 12 ods. 1 ústavy napadnutým postupom a prípisom krajského súdu, z obsahu ústavnej sťažnosti vyplýva, že sťažovateľ svoju argumentáciu o porušení tohto práva odvodzuje od namietaného porušenia základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy. Keďže však ústavný súd dospel k záveru, že v danom prípade nemohlo dôjsť k porušeniu základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, nemohlo v takomto prípade dôjsť ani k porušeniu základného práva podľa čl. 47 ods. 3 ústavy v spojení s čl. 12 ods. 1 ústavy. Z uvedeného dôvodu ústavný súd ústavnú sťažnosť sťažovateľ'a v rámci predbežného prerokovania aj v tejto časti odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú (bod 2 výroku tohto uznesenia).

III.3. K namietanému porušeniu základného práva podľa čl. 16 ods. 2 ústavy:

20. Sťažovateľ taktiež namieta, že vyhotovenie ním vyžiadaných fotokópií fotografií v nevyhovujúcej kvalite, resp. nevyhotovenie fotokópií ďalších sťažovateľom požadovaných materiálov predstavuje porušenie jeho práva na ochranu pred ponížujúcim zaobchádzaním.

21. V tejto súvislosti ústavný súd konštatuje, že zaobchádzanie v zmysle čl. 16 ods. 2 ústavy musí (vo všeobecnosti) dosiahnuť minimálnu mieru závažnosti v rozsahu tohto článku. Posúdenie tohto minima je vzhľadom na povahu vecí relatívne; závisí od posúdenia všetkých okolností prípadu, ako napríklad dĺžka trvania, jeho fyzické a duševné dopady a v niektorých prípadoch aj pohlavie, vek

a zdravotný stav obete (rozsudok Európskej komisie pre ľudské práva vo veci Írsko proti Spojenému kráľovstvu z 18. 1. 1978, sťažnosť č. 5310/71, bod 162).

21.1. Za ponižujúce zaobchádzanie je potrebné považovať také zaobchádzanie, ktoré u obetí vzbudzuje strach, úzkosť a pocit podradenosti a ktoré je schopné ich ponížiť alebo znevážiť. Ide o také zaobchádzanie, ktoré by viedlo k prelomeniu psychického alebo fyzického odporu obete (už citovaný Írsko proti Spojenému kráľovstvu, bod 167) alebo viedlo obeť k tomu, aby konala proti svojej vôli alebo svedomiu (m. m. I. ÚS 488/2019).

22. Ústavný súd vzhľadom na uvedené, majúc na zreteli, že v danom prípade nebolo sťažovateľom namietané, o to menej preukázané, že by k ním namietanému vyhotoveniu ním vyžiadaných fotokópií fotografií v nevyhovujúcej kvalite, resp. nevyhotoveniu fotokópií ďalších sťažovateľom požadovaných materiálov pristúpili ďalšie obmedzenia zvyrazňujúce prípadný zásah do jeho práva podľa čl. 16 ods. 2 ústavy, konštatuje, že sťažovateľom namietané zaobchádzanie nedosahuje minimálnu intenzitu vyžadovanú čl. 16 ods. 2 ústavy na jeho aplikáciu (m. m. I. ÚS 488/2019). Z uvedeného dôvodu ústavný súd ústavnú sťažnosť sťažovateľa v rámci predbežného prerokovania aj v tejto časti odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú (bod 2 výroku tohto uznesenia).

III.4. K namietanému porušeniu čl. 1 ods. 1 a čl. 2 ods. 2 a 3 ústavy:

23. Vo vzťahu k sťažovateľom namietanému porušeniu čl. 1 ods. 1 a čl. 2 ods. 2 a 3 ústavy ústavný súd konštatuje, že predmetné články ústavy patria medzi základné interpretačné pravidlá tvorby a aplikácie právneho poriadku Slovenskej republiky vyjadrujúce princíp právneho štátu a princíp právnej istoty (čl. 1 ods. 1 ústavy), ako aj viazanosť štátnych orgánov konať iba na základe ústavy, v jej medziach a v rozsahu a spôsobom, ktorý ustanoví zákon (čl. 2 ods. 2 ústavy), resp. možnosť každého konať, čo nie je zákonom zakázané, a nemožnosť nútiť nikoho, aby konal niečo, čo zákon neukladá (čl. 2 ods. 3 ústavy). Uvedené základné, resp. všeobecné pravidlá a zásady nemajú charakter samostatne uplatňovaného práva. Ich porušenie možno namietat len súčasne s ochranou konkrétnych základných práv a slobôd zaručených ústavou (resp. medzinárodnou zmluvou). Keďže v posudzovanej veci nebolo zistené porušenie označených základných práv napadnutým postupom a prípisom krajského súdu, nemohlo dôjsť ani k porušeniu týchto základných interpretačných, resp. aplikačných pravidiel, pretože sú súčasťou základných princípov právneho štátu a vzhľadom na to nemôžu plniť poslanie priamo aplikovateľného ustanovenia v individuálnych konaniach (napr. I. ÚS 8/97, II. ÚS 821/00, IV. ÚS 55/2018). Vzhľadom na tento záver ústavný súd podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde ústavnú sťažnosť sťažovateľa aj v tejto jej časti odmietol ako zjavne neopodstatnenú (bod 2 výroku tohto uznesenia).

24. Keďže ústavný súd ústavnú sťažnosť ako celok odmietol, bolo bez právneho významu zaoberať sa ďalšími návrhmi sťažovateľa uplatnenými v jeho ústavnej sťažnosti.

IV.

K žiadosti o ustanovenie právneho zástupcu v konaní pred ústavným súdom

25. V zmysle § 37 ods. 1 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže ustanoviť navrhovateľovi právneho zástupcu, ak navrhovateľ o to požiada, ak to odôvodňujú jeho pomery a nejde o zrejme bezúspešné uplatňovanie nároku na ochranu ústavnosti. Tieto tri predpoklady na ustanovenie právneho zástupcu v konaní pred ústavným súdom musia byť splnené súčasne. Ak hoci len jeden z týchto predpokladov nie je splnený, nemožno žiadosti o ustanovenie právneho zástupcu vyhovieť (m. m. III. ÚS 265/2014, III. ÚS 588/2015).

26. Ústavný súd dospel k záveru, že v danom prípade u sťažovateľa nie sú splnené podmienky na ustanovenie právneho zástupcu v konaní pred ústavným súdom. Z obsahu ústavnej sťažnosti a výsledku jej posúdenia ústavným súdom (ako to vyplýva z časti III tohto uznesenia) je zrejmé, že v danom prípade ide o zrejme bezúspešné uplatňovanie nároku na ochranu ústavnosti (m. m. III. ÚS 265/2014, III. ÚS 588/2015, II. ÚS 193/2020). Keďže nebol splnený jeden z nevyhnutných predpokladov ustanovenia právneho zástupcu v konaní pred ústavným súdom, žiadosti sťažovateľa o ustanovenie právneho zástupcu ústavný súd nevyhovel (bod 1 výroku tohto uznesenia).

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 13. apríla 2023

Luboš Szigeti
predseda senátu